

কনানসু থৌওইবীদ্রবা, মণিপুরগী লম্বী অমা

– এস ইন্দুকুমার –

নৃতীতি চৰপা লম্বী নংব্ৰবসু ‘ময়ায় লম্বী’ হায়না খঙনবা, মণিপুৰগী শৰুজ লৈবা নেশনল হায়ৱে ১৩৭এগী শৰুক অসি এনা য়ান্না তেয়না চৰপা লম্বী অমনি! ইংফালগী ৰাহেংবম লৈকায়দী হৌৱগা, কক্টিং লমখায় ফাওৰা শৰুক অসিগী অহৌবা, ইংফাল সহৰগী মনু চাবা শৰুক অসিমদি সুপশোয় শোয়দনা নোংমগী ওহিহাতি চহনগদৰনি। চল্লিক্ৰিহায়বা য়াই। মণিক্ৰিহায়গী ইকোনোমিডসু অটৌবা খৌদং য়াৱিবা লম্বিনি– ময়ায় লম্বী। ৰাহেংবম লৈকায়দী হৌৱগা হিয়াংথাং, শামুৱৌ, ৰাঙ্গোই, ময়াং ইংফাল, ৰাবগাই, কক্টিং ফাওনুনা কক্টিং লমখায়দা খল্ল, শুপ্ৰদী কিলোমিটাৰ ৪৬ খক শাংবা নেশনল হায়ৱে অমনি এন এচ– ১৩৭ এ। তেন্দ্ৰবা নেশনল হায়ৱে মতেক অসি য়েংইহেনা শোল্লিবা, চৰপা য়াৱিক্ৰিসি ওঁসি গ্ৰাং, চ্ৰী অমা অনীখক্কী মমাঙদনী নগ্ৰে। এনা খঙবমত্ৰুনা দিৰেক্চ অমা/ অনী হেল্লেক্ৰো। নোংমফদোক লম্বীসিদা চল্লবা এনফংও অদুক খোয়দৌ থীংনা শাটীংলবদা নুতিনুমিং খুদিগী লম্বীসিদা চৰ্ত্ত– যাদা চলিবা মায়েকৈসিগী মীওইশিংগী থামোয়াদি কৰি ওইৱম্মি? মথোয় মথোয়গী এম এল এশিং, মথোয়গী মীচুদৌ ইংফল্টনা মৱম ওইহুনা নুতিগী খুদি থীৱম’নি। নেশনল হায়ৱেসিগী হেক অহৌবা পোইণ্ট ৰাহেংবম লৈকায় মচিন’সি শগোলবদ এসেমক্কি কলটিউট্‌এলিনি। মখদা কৈশামথোং এ সা। নাওৱিয়া পাখঙলাকপা, ৰাঙ্গোয়, ময়াং ইংফাল, হিয়াংলম, ৰাবগাই অমদি কক্টিং এসেমক্কি কলটিউট্‌এলিনিচিবা বিধান–সভা–কেন্দ্ৰ নিপানগী এৱিয়া ফাওনুনা চলিবা লম্বিনি এন এচ ১৩৭–এ। মথোয়গী অখৰবা মীংয়েং চক্ৰফ্ৰ থোকপনি। নেশনল হায়ৱে দিভেলপমেণ্ট ওখোৱিটি ওফ ইন্দিয়াগী মীংয়েংখাদা লৈব্ৰবা, ‘লম্বীসি–শেম–শাবই–থবক্কি, মগী লোকল এৱিয়া দিভেলপমেণ্ট ফলদী মখা পোনবা থবক নৰ্ত্তে’ হায়দুনা তুমিন লৈথোকপা য়াৱেই। অমৰোমদা, এন এচ দি এ আইহী মীংয়েং’খাদা লৈবা দিভেলপমেণ্ট প্ৰোজেক্টকী ফদ লৈবা/লৈতৰগী প্ৰোব্ৰেম লৈফম থোক্তে। থবক্তইমপ্লিমেন্টেটৌৱিবা এলেক্ট্ৰীদুদী মখা পোল্লি–নেশনল হায়ৱে প্ৰোজেক্ট অমগী থবক, মঙম শানবা নংব্ৰগা শানবা। হীৱমসিগী মথাদা এগী ওইবা, অক্কা নোলজ লৈতে, মখা তানা পজ্জৱেই। তেিবত্ৰু, মত অমগী পিদ্ৰিদ্ৰি দিগী পোৰ্টফেলিও পায়ৱল মিনিষ্টাৰ অনীনা, মথোয়গী মিনিষ্টাৰিঅল ট্ৰোৱ মনুদা নুতিগী হক্ৰং হদা চলিঙে মতমদুদী শৈশ্বিদা লৈৱৰুদা মৱাইবক থীৱবা লম্বিনি। কুয়াথোইগুণ্ডা সেম্‌বৰ্গী অহনবা কাৰ্ত্তি লোইশিঙল্লুবা মঅসিঅিব অসিওন্ত্ৰা লদিদা, পাৱাফল ওইহবা পোলিচিসিয়নশিং মক্খায়দুনা চলি হায়বসি হায়–ৰিজলুশন কেব্‌মৱগী মন্ত্ৰেনা ৱেৰ্কেৰ্চ তৌৱগা, নীংখিজবা দোকুমেন্টৰি ফিল্ম ওইনা নগ্ৰদা পুথোকপা–এৱাৰ্‌ ৱিৱিঃ ৱিল্ডা অমা শোয়দনা ওইহানি। ৱিল্ডাদুগী মমিং, অসুদা থোনবা য়াদ্ৰা... ‘কৰ্পিষ্টেচি ওফ এ ফিটন–পৰ্ফৰ্মিং পোলিচিসিয়ন্স ওফ মণিপুৰ’! ‘নোৱোক্কি কেৰুমা পান্ডল্লৱা কোমকুনা লৈংজেলা ৱাল্‌ফেল ‘সি এগী মীয়ামদা এনা পীবা পুদেলনি’ – হায়বসি মথংমোয়দা নোংমতসু খনখিবাবা জাংলা? খনখিবনি ৰাখলনা। খল্লৰকখি অমুকসু – কোমকুন্ত্ৰু থৌগেৱা? নুঙলন্ত্ৰু থৌগেৱা? থেৰবা লৈতবা গাড়ীদা তোংলগা চলিবা মথোয়নদি টুহিল্লৱ/থ্ৰী হিল্লৱ তেংদুনা চলিবশিংগী অৱাবদি খঙবীগনি কৰয়্‌। সোশল মীদিয়া হায়না খঙনবা, অনৌবা মীৱোলগী মীদিয়া প্লেটফৰ্ম অসিদা ময়ায়–লম্বী – চৰপা পেন্দলৱশিংদা ইনৱক্লিবা পেন্দ–ৰাক্‌ফ ময়াম অসি মথোয়না পৱিৱল্ল থোল্লবা – মীয়ামসিগী

মণিপুৰবু মালেমগী মীয়ামদা মশক তাকখিবা আৰ কে সী এস – শৰুাইৱৰা ভিজুএল আৰ্টিষ্ট অসিগী চ্ৰী অমা চুপ্পা

চখৱকপা ১০০শুবা মপোক কুমওনগী নীংশিং থৌৱম

– তেংত্ৰম অমৰজিৎ –

ওঁসিগী হৌৱক্লিবা মীৱোলদা কল থৌৱা মপা–মপু কয়া হিংলম্বী, মথোয়না শাখীৱবা য়েৰুক্‌বশিংদগী লৈবাক ওঙ্ক্ৰম্বী, মমা লৈবাকীদমক লাছ্‌হেনৱম্বী হায়বসি ইতিহাসনা, ৱাৰী লাহিৱক্লিা লীবা নবদবা অয়েকপা পেন্টিঙনা থোকখিবা থৌদেকশিং অদুৱা তৱক্লিৱা নাই অয়েকপা লাই ওইনা য়েত্ৰুনা থল্লৱা হায়বসি তৱাই–তৱাইবা থবতি নঙে। কথোকপগা লোয়ননা থবক তৌবা অমদি নুশিবা চংই। আৰ্টা তৌশিন্নবা য়াৱেই। মাৰি মতগা লোয়নদুনা চলি। ভিজন অমসুং মিশন অমসু লৈবা তঙইফদে। পুন্সিগী পান্দম অমদি খুৱাইদা পীৱমগদবা খুদেলসু খঙখিৱম্বী আৰ কে সী এসনা। চিত্ৰকলা ৱজ্ঞা শক্ৰইৱৰা ভিজুএল আৰ্টিষ্ট আৰ কে সী এস ১৯২৪গী ওক্টোবৰ ১৩দা ইংফলদা পোকখি। মখা ইংব্ৰাওসু লেবাক্ল শৰুকঙনৱৰা লাই য়েকপনি। মপুবোকসু লাই য়েক্ৰম্বী। মহাক্স অহুমশুবা লাই য়েকপা মীৱোলনি। ১৯৪৭দা মহাক্কী ষ্টুদিও অমা মেম্বৰেল বজৱদা (হৌজিক্স থান্দাল কেথেল) হাংখি। মহাক্সা হিঙিলঙৈদা লাই লিংশিং তৱা হেমা য়েক্ৰম্বি। সেলো এগজিবিশনদা ঝাইদগী য়ান্না এগজিবিট টেথিবিগী লিমকা বুক ওফ ৱেৰ্কাৰ্‌স চমখি। লাহিৱক্স ইৱমখি, ‘হিষ্ট্ৰি ওফ মণিপুৰ ইন পেন্টিংস’। মহাক্কী পুন্সি ৱাৱীসু ইহুনা ফোঙনবা হোংনৱমখি। মণিপুৱা থিএট্ৰেগী দ্ৰৈশৈ শাংপেপদা মহাক্স চাউদা শৰুক য়াৱমখি। লীলগী সিন কয়া মহাক্স য়েক্ৰম্বি। ষ্টেজ দেকোৰেশন মহাক্স তেথি। মায়থোঙ য়ান্না চিত্ৰকাৱনি মহাভি। ইন্দিয়াগী প্ৰসিদ্‌ণ্টে, প্ৰাইম মিনিষ্টাৰদগী হৌৱগা শক্ৰইৱৰা পৰ্‌সনেলিটি কয়্যাগী পোৱেং অমদি কৰ্মশিন ৱাৰ্ক কয়া য়েত্ৰুনা খুদেল তমখি। ইন্দিয়াগী ষ্টেট অস্থান্দা মহাক্কী পেন্টিংশিং মমিং লৈৱাৰ আৰ্ট গেল্লৱিৰিশিংদা কলেক্‌জন তৌদুনা লৈৱি। মালেমগী লৈবাক কয়াদসু মহাক্স য়েকপা পেন্টিংশিং থেংলি ওঁসিসু।

শক্ৰাইৱৰা লাইয়েকপা আৰ কে সী এসকী ১০০শুবা মপোক কুমওন থৌৱম হৌখিবা কুমজা ২০২৪গী ওক্টোবৰ ১৩দা ষ্টেটকী থাজা আৰ কে সী এস আৰ্ট সেণ্টিনাৰি সিলেক্‌শন কমিটিদা শীদুনা জে এন মণিপুৰ দাঙ্গ একাদেমিগী ভেলদা পাঙথোকখি। মণিপুৰ যুনিভৰ্চিটি ওফ কলচৰগী অৰ্ভিস চাৰ্‌ফেক্সৰ পাওনম ওঁনিচন্দ্ৰোনা অথৌইবা লেংবীৱকপা, ডা. কেশাম সোবিতা, চোৱপৰ্‌সন, আৰ কে সী এস বৰ্খ সেণ্টিনাৰি সিলেক্‌শন কমিটিদা থৌৱম মপু অমদি অখৰবা লেংবীৱকপা ওইনা লোংক্ৰম জয়চন্দ্ৰ, প্ৰসিদ্‌ণ্টে প্ৰাইদেট সাহিত্য পৰিষদ অক্সা সভাগী লৈতে ওইনা বেংশিনবিধি। লাইশ্ৰম ৱোমোলানা ইবা দ্ৰৈশৈ ময়েক, “নঙৰী অয়েকপা লাহিদি ওঁসি হিংলি, মৱোল লোজি পুৱাৱীগী” হায়ৱিবা ময়েক অসি লমদম অসিগী শক্ৰইৱৰা শৈশকপা কোছৌজম বোৱিননা খুদেল তমখি। ওচ্ৰেক্ৰে ফজবা দ্ৰৈশৈ অমা ওইখি। পোনাগী নুংশিৱা বেৰুপ্ৰাউদ মুজিক অদুনসু হেমা ফজনহখি। থৌৱম হাওণা লাকপৰিবা সাহিত্য, কলা অমদি ইনাং নুংশিজবা, তোঙন তোঙনবা হীৱমশিংদা থৌইদোক হেত্ৰুদাৰ থবক তৌইবা মীওই কয়্যাসু হৌদোকপা থৌৱমদু শৰুক য়াবা লাকপীনি। সনখ্যা আৰ কে সী এসকী পোৱেট্‌টা লৈৱাং খুজোক খুজোক কংখনি। থৌৱম অসিগা মৰী লৈননা লমদম অসিগী মশক নাইৱৰা মণিপুৰ ষ্টেট কলা একাদেমি মনা ফংলবা সিনিয়ৰ ভিজুএল আৰ্টিষ্টিং অদুগা সনখ্যাগা লোয়নৱজ্ঞা নেশনল ললিং কলা একাদেমি এৱাৰ্‌দি ওজা থৌইদিজম তেদ্পী, লাইশ্ৰম ৱোনিচন্দ্ৰে, অৱিৰম একাণ্ট শৰ্ম্ম হামদি ওজা লাইশ্ৰম মণ্ডুচন্দ্ৰদা লেংয়ান অমদি শকখঙচে পীদুনা ইকায়খুম্বা উংখি। ‘চ্ৰী চাম্‌গী থোঙন্ত’ অমদি মিংথোনবা সেণ্টিনাৰি ভোলম অমসু নুমিংসিগা মৰী লৈননা কোছৌজি।

ওক্টোবৰ ১৯, ২০২৪দা আৰ কে সী এস বৰ্খ সেণ্টিনাৰি সিলেক্‌শন কমিটি অমসুং ত্ৰিপুৱা মণিপুৰী সাহিত্য পৰিষদ অনী খুংশম্‌দুনা ইংফলদা আৰ কে সী এস আৰ্টমুজিয়মদা পৱিৱদকী প্ৰসিদ্‌ণ্টে লাঙ্গোলজম ৱীৰমঙ্গোলনা চিফ গেণ্ট্ৰি, শৱত্ৰাদ থিয়ান্না থৌৱম মপু অমসু থিয়াম দেবেন্দ্ৰনা গেণ্ট্ৰি ওফ ওনৱ ওইহুনা নীংশিং থৌৱম অমা পাঙথোকখি। মসিদা ত্ৰিপুৱাদগী লাকপীখিবা ‘মৰুপ’ চেম্‌ৰেঙী এদিটৰ আৰ কে তেৰুজিৎ অমদি শক্ৰইৱৰা অইবা ৰাংমখম ৱিৱাদলনা আৰ কে সী এসকী মশাল মাইদ্ৰবা খুদেল অমদি কথোকপগা লোয়নদুনা মণিপুৰ মশক তাক্লিবা মহাক্কী পেন্টিংগী মীৱোলনা অদুগা শকজিক্ৰি মালেমগী মীয়ামদা ৰাৱোলেশিং, মথোয়না উংলিবা ইকায়খুম্বা পুন্মক অসি য়েংলুবদা হায়ৱা ভমদে সনখ্যা আৰ কে সী এস ২০২৪দা আৰ কে সী এস লৈখিবৰগী ২০শুবা কুমওনগা মৰী লৈননা থিয়াম

লোক্তাক ইমাগী মশাইকোন্দা ওশুবা কালেন আৰ্ট এগজিবিশন ২০২৫ # ২২

– আৰ কে বুধিমন্ত কৰ্টা –

লোক্তাক ঈশা ৯শুৱনা কোল্লিবা মফমশিং – সনা ঈপাক : থান্দ চিংলক্কী অৰাং ‘ওখা’লৈমগী’ কৌত্ৰ থংবদা লৈৱিবা অসি হৌজিক মীয়ান্না ‘সনা ঈপাক’ হায়না খঙনবা। ঈপাক অসিগী অশেংবা মমিংদি – ‘সন–ন ঈপাক’ হায়না কৌই। মপু মহাক্স লোক্তাক্কী মৰুমদা মতিক ময়াই পুথোকপীৱগা সনা ঈপাক্তী লোক্তাক্কী ঈশা খুদিদা মতিক–ময়াই শব্দোকপীখি হায়দুনা স–ন ঈপাক হায়না কোলৌইনখিয়ে। ঈশা অসিবু পুৰা লাহিনংথৌদি ‘কোৱৌ শহিক পাখঙবা’ কৌই। লাহিৱেদ্পীগী মিংনা ‘নুংলিল লৈৱিকপী’ কৌই। লোক্তাক্কী নুংথোঙ ৯ সু মফম অসিদগী শৰে দাকখিবনি। ঈপাক অসিগী ঈৱোয়াদা উ অমা লৈয়ে। উ অসি লাই হাজ্‌ক্‌লী লৈৱল্লৰবনি। উ অসি কনা ওন্তুনা থেংনৰবদি চৌৱী চৈথেং পীয়ে। তিঙ্কু লাইথুংঙে অদুগা অমনা তিনেকোক লাইকেকই। মফম অসিদা য়েক ৭ কী য়াইফমদা ঈৱাং থৌনিজবা য়াই।

লোক্তাক থোয়ুম লাইশিংগী খুংশেম্মি। কবিশিংগী সাহিত্যগী পুন্কৈনি। চক্ৰাশিংগী চাক্ৰাক্‌ল্লি। লেমলৈশিংগী মশাই কোল্লি। তইবঙশিংগী চিজ্‌জক্কী পুন্কৈনি। লোক্তাক ইমাগী ঈৱোয়াদা ঈশা মাপল থোৱ্স খায়দেক্ৰুগা ঈশা

কাৱাংদগী খাৰোমদা য়েংখৱকপা

খুদোল তৌৱিৱকপদনি লৌজৈ। ওজা সনায়াইমা হমা হমা থাগংচৰি। ● (মখা চখৱজৰকখিগনি)।

পেন্দবা, ওঁসিগী থাকসি যৌশিল্লোইহৈ।

চ্ৰী ফৰুৱা/কয়াম হেদেংকল্লৱনো? চপ চাবা মঅমদি কওঁখৱে। মত অখৰগী মমাঙ, লম্বীসিগী নাক–য়েং’তা তাবা খুল খৰগী খুগ্ৰাশিংনা খম থেংনা পেদ্ৰ’দুনা মফম খৱদা লম্বীসিদা কোম চচিবা তৌথোক্তুনা, অচং–অওক্‌চহন্দবা/থিংবই খোঙজ অমা চঙশনিখিবা। অক্লৰা মফম খবদতা কয়া হৌখিবা দ্ৰৈশৌদী মহয় ওইনা, মতমদৌ লৈডাক মপুগা য়াশিন্নবা পুৰুত্ৰা খোঙজ অদু হন্দোকখি। কৱল্ল ৰায়মদা, কনাগা য়াৱখিবনো... অক্কা ৰাৱোলদি কনামতা খঙখিদি। হায়দগী সিৱিয়স ওইৱা প্ৰোব্ৰেমনি। মীয়ামগী অশাওবা মায়েক্লবদগী লৈডাক–মীকপ থোল্লক্ৰনি... কুইৱবগী মন্ত্ৰুদা ময়ায় লম্বী মমিং ময়ায় পাঙলনি, তৰু–তানান উৱনি–খৱখিবনি মীয়ান্না।

অদুবু, ৰাখল অদু তায়ওম্বখি। কোমজাও ওল্লবা কোমকুং খৱা মেম্বল্ল... মতেক ময়া খৱদা পাম্‌ফেৱপ্‌ল্লা পাৱবা ব্ৰেক–টোপ্লিং (কোয়লাস থাবই) থবক খৱা তৌদুনা মীয়ামগী মীংতা উচ ইন্দিয়গা তোকখৱে। মত অ খৱা প্লেগ্ৰই ৱানি, থবক মখা তৌৱকখিনি...বাৱিৎ’–ওইনা লাকখিনি–ওঁইৱগা লোদা তাখিবওম, ময়ায়–লম্বী মখা তানা শেফ্‌কখিনি খনবই আশা পুমকায় কয়খি। হাইই হমা, কনা’ হমা য়েংবীদ্রবা, মপী–মপা লৈব্ৰবা অঙাং অমওম লংথোক্তুনা থল্লমখি। ময়ায়–লম্বী–অমুক হমা, মীয়ামগী ৱাৱিনফম ওইৱকখি। নোংমা, মৰুপ অমগীদা পাঙথোকপা ‘হায়–টি–পাৰ্টি’ অমদা দ্ৰিক্কী নিশা ৱাৰ্ভিৰ–ৱাৰ্ভিৰ পাল্লবা, ইঞ্জিনিয়ৱ অমনা, ময়ায়–লম্বীগী ৱাৱী শাৱকদা খংশাউ–শাউনা হায়ৱকখিবদু নীংশিং... ‘শুকশেম–শেঙ্গোই, ময়ায়–লম্বী, শুকশেম শেঙ্গোই... শেলদি লৈতনা, কৱমাইনা শেমদেইনো...। লম্বী অসি শেমুবা কইথোকখিবা শেলদি অতোপ্পা থবক্ত শীজিন্নাবা থৈদোক্তুনা নহাৱা লৌথোকল্লবনি... এনা হায়ৱি’সি থাজৌ–অসুদ’সুম তং–পাং তৌদুনা/মাইথেম তৌদা থমগনি... লম্বীসিদি শুকশেম শেঙ্গোই–থাজৌ এনা হায়ৱি’সে’...।

কদায় ফাওবা চ্ৰুহেনা? কয়াম ওখৈচিক ওইনো? হায়বদুদি খঙদে ঐ। অদুবু, মানা হায়ৱিবা ৱাদুদা খৱা য়াবা অমা হাওবৱা? ইহুদাম তুমিন খনখিবনি। থিজনি–ম্মজিনি তৌৱগা ইবা, ইনভেণ্টগেটিভ জনেলিজম, হায়বা শিনফমদু ঐগী নঙনবা – তাশিল্লগা লৈখিবনি। মদুনা অচ্ৰা ওইৱমদ্রবদি, মত অসুপ কুইংগী লম্বী অসি শেমদনা, ফীঅ অসুপ শোল্ল’ফও, তুমিন য়েংদুনা গৈদাবকী মৱম কৱিনা? খন্মীংওইনি। তেন্দ্ৰবা মতগী মন্ত্ৰুদা লিলোং–থৌবাল–কক্টিং লমখায় লম্বী কৱম’ শেমগংখিবা–নীশিংলুবা কৱনি।

ফেব্ৰুৱাৰী ৯, ২০২৫। মীয়ামগী মীংহুনা শেঙ্গা পোপুলৱ গৰ্ভমেণ্ট, মত অখৰগী ওইনা মুখংলগা প্ৰসিদ্‌ণ্টকী মহং লৈপাক ড়কহল্লকপদুনা, শেঞ্জা থুমজানা হাৱবা, মপুক শেংদবা লৈডাকপশিংগী খুন্তী মীয়াধুকৱনি’নি খন, শাংলপ তৌবা নিংশা ধ্ৰুৱ অমা হেদোকখিবনি মীয়ামগী। অনৌবা আশাগী মঙল মশক অদুবু, ময়ায় লম্বীদা হিংনবই লম্বী ওইৱিৰা মীয়ামগীদি – ‘পি আৰ লৈঙল্ল, লম্বী অসি শেমজিনবা–টোপ প্ৰাইওৱিটি ওইনা লৌবিদুনা থবক পায়ংলক্ৰনি’ – হায়বা থাববসু য়াওখিবনি। উল্লনা সলৈ শল্লেন লৌখিবা দ্যুদ’দু চামথোল্লবা, মকুং–মখা নঙনা ইঙ–নোংজঙ্‌লুনা নোং হৈথহনখি মালেমদা, ঈঙও মায়েক্লবনি। ঈপাক ওল্লবা লম্বীদুনা, কয়াদা কোম লৌহৌবা খঙদুনা থৌৱকপা দ্ৰাইচৰশিংগী এক্সপ্ৰিয়েন্স–এদেভেঞ্চ স্পোৰ্টস অমগী ৱাৱী তা’ওম তাখিবনি। নোংজু–থা লৌখিবিগা, মীথানবীদবা স্পোৰ্ট–ষ্টাৱশিং অক্কা অদোলনকৰী ওল্লক্ৰনি, নুপী ফইট্‌ৰ থোল্লক্ৰনি–পুন্মক্ৰে খৱখি।

ওক্টোবৰ হৌৱকপদদি মখি ফেংবা হৌৱক্ৰো। কৱম কৱল্ল মখলগী, লূপ কয়ানা শেহ্‌নো? কৈদৌঙৈ, কদাইদা শেমখিবনো খঙদা, ‘ময়ায়–লম্বী–অপুনবা–লূপ’ মিংথোনবা ওগ্ননাইজেশন পুন্মক্কী কোছ্‌ক্ৰো ওইবা লূপ অমা থোৱক্ৰো। খঙহৌদনা লাউথোৱকই – ‘ওক্টোবৰ ১৬, ২০২৫ ফাওবই মনুদা লম্বী শেঙ্গা হৌৱবদি, ওক্টোবৰ ১৭তী ময়ায় লম্বী মত অমা কক্কা থিংজিল্লনি’। থোল্লক্ৰনি ‘লম্বী মত অমা লেনবা ওখোৱিটি ওইদৌৱিদু কনানো খঙনবা কনামত্তা নাচুখিদি, ষ্ট্ৰাইক্লশিংদা কনামত্তা থেমজিন ৱাইহে হায়ৱখিদি। ‘তৌনীংঙ’–তৌজৌ, কয়াম কুইনা তৌবা ডুদা য়েংগে’ হায়বা চেম্‌ৰেঞ্জিং এটিয়দ অদুক্ৰি। ওক্টোবৰ ১৭কী অযুক অভজবদদি ঈৱা হৌৱে, মৰু ওইনা লংখবাল, শামুৱৌ, ৰাঙ্গোয়, য়ুম্মা ইইদ্ৰোমনচিবা মফমশিদ্‌দা। নুমিত্ৰু এথোয় খৱা, মৰু ওইবা থবক অমগীদমক ‘লাংইদো’ দা চংকৰনি। নোংমা–নীনি ৰাংলিঙৈদগী ‘লম্বী থিংবই খোঙজংসি কয়া হেক চঙশিল্লক্লবদি কমদৌনি। থৌবাল্লোমদা চল্লগা কক্কীংদগী ৰাবগাই লমখায় ফাওৱগা চসি হায়নববুদি লৈখিবনি। অদুবু ‘য়ানবা অমা শোয়দনা পুৱক্ৰনি, বন্দ হন্দোকখিগনি’ – ইয়ায় লায়না খববসু য়াওৱশী।

অদুবু, অহৌবা নুমিং ওক্টোবৰ ১৭, ময়ায় লম্বীগী দূশা অদুদি অঙকপনি! ৰাঙ্গোইক্ৰী ইয়ান্না অমনা পাজিল্লকখি – থোংথোঙ লম্বি–বজাৱ (য়ুম্মা ইইদ্ৰোম) গী ইনা–ইচিংগিদুনা হেমা লাইহাওখৱে, লৈখিববা অমগী অণ্টি সফল য়াওবা চল্লিবনি হায়বা খঙদা খঙদা, হল্লকপদা অৱাবা অমা ওইৱকখি... ৱানা য়ুম হৌৱকখি... হয়েং হুচিং, লায়না ঈংথখিনি থাজদে’...। মহাক খঙদগী নঙবা, অতোপ্পা মীওই কয়াদগী ৱিপোৰ্ট লৌৱবা মন্ত্ৰুদনি এথোয়না ৰাৱেপ লৌখিবা... ‘অথেঙবদা হনবা ওইৱবসু, থৌবাল লম্বীদা হল্লসি, ঙাঙনবা ৰাবা মীওই কাঙলূপ অমনা অথেঙবা অহিংগী বন্দ–পলি তৱহসু কনানা খঙদা’...।

মথংগী নুমিং, ওক্টোবৰ ১৮ অদুসু লম্বী থিংবই ইমপেক্ট অদু হনবা হৈতে, হায়ণ্ডম কল্লি–ৰাঙ্গোয়ৱোমদই পাউ লৌখি। ময়ায় লম্বী অপুনবা লূপকী ভোলদিয়ৱশিংবু লোৱা থাগংখি–পি আৰ গৰ্ভমেণ্ট অসিদা ষ্ট্ৰাইক্কী ইমপেক্ট অমা পীবা ওন্ত্ৰদুদীদমক। মায়েকৈসিগী মীয়ান্নসু ত্ৰু কৌইনা শোৱাল্লি – মথোয়গী অপুনবা লিংজেলসিব।

অদুবু, ওল্‌ছকপনি! নুমিত্ৰী নুমিদাং, সোশল মীদিয়গী খুখাংদ ‘ব্ৰেক্‌ি নুজ’ অমা থেংখনি... ‘ময়ায়–লম্বী থিংবই খোঙজং হন্দেক্ৰে... য়ানবা অমা পুৱক্ৰে– নিঙেল চক্ৰৌবা মমাডা পোটাংহোল (কোমকুং) পুদা মেনশিনবা, নবেব্ৰৰ থা মনুদা কোয়লাস থাবা লৌশিনবা’...। তং–হেবা লমঙ্‌হুগী লাংদা থুৱেনা! খনখিবদুক থোল্লৱে। কনানা থাজবা পীৱিবা? কয়্যা থাজৰুৱিবা? প্ৰেজিষ্টেক ওইনা, লম্বী শেঙ্গা হৌদ্ৰিমিং, খোঙজং হল্লোই হায়ববদি? থিংচাবওন্ত্ৰনি খঙলবাং ইমাইসিনা জাজে। ৰাঙ্গোয়গী ইনাও হৈতবা লৈডাকপঙক্কি খঙলবা মথোয়গী ‘থিংচাবই শৰী’ ওইক্ৰুবা, কৱল্ল দ্ৰৈশৈ অমুক হৌদৌৱি? ৰাহং চাম্মা চাম্মনি হলকদৌৱিবা হুয়েংদি।

নিঙেল চক্ৰৌবা নুমিংকী অযুক্তনি ৰাৱেংজৱিবা ঐহাক্স কোলকটগীদমক খোঙশাল্লকখিবা। মাইল মৰি–মঙা চক্ৰুনা য়েংলুদদি পোটাংহোল অমন্ত্ৰু মেলক্ৰেং ইমাইসিনা জাজে। ৰাঙ্গোয়গী ইনাও অমমদি টেলিফোন দা হায়ৱকখি – ‘কোমকুং মঙা তৱাদি মেনবা হৌৱম্মাল্লে, খৱদনা নুঙজ্‌ং খৱা চাইৱল্লগা বোকখৱে’...।

খঙঙে। ৰাৱেংসি ইবা মীকুপসিদিদি (ওক্টোবৰ ২৫, ২০২৫) কদায় কদায়দা কোমকুং কয়া মেম্বলনো? ●

চিফ গেণ্ট্ৰি, ডা. কে সোবিতানা থৌৱম মপু অমদি ফ্ৰেণ্ডি জুগিন্দো, আইস প্ৰসিদ্‌ণ্টে আৰ্ট সোসাইটি মণিপুৱনা গেণ্ট্ৰি ওফ ওনৱ ওইনা শৰুক য়াখি। হায়ৱিবা এগজিবিশন অসিদা ভিজুএল আৰ্টিষ্ট পুৰা ৫১না শৰুক য়াখি। পেন্টিং অমসুং ড্ৰোয়িং, গ্ৰাফিক/প্ৰিন্ট মেকিং হায়ৱিবা কেৰেংগোৱশিং অসিদা পুৰা আৰ্ট ৱাৰ্ক ৮৭ উংখি। নুপী আৰ্টিষ্ট ১৮না শৰুক য়াখি। হায়ৱিবা এগজিবিশন অসিদা খুদেংবম সদানন্দগী পেন্টিং ‘ৱিটনিং হোম’ হায়বসিদা আৰ কে সী এস বৰ্খ সেণ্টিনাৰি আৰ্ট এগজিবিশন এৱাৰ্‌ পীনবা জুৱিৰিশিবা লাউথোকখি অমদি য়ুগ্ৰেপশি খঙলবা উদাইনন্দগী ৱাটৰ কলৱ পেন্টিং ‘ইফিমেৱিএল দোন্’ অমসুং মংশাতাবম সেমসন মীতৌৱী গ্ৰাফিক ৱাৰ্ক ‘পুন্সিগী থোঙচংতা মমা’ অনীসিদা ওনৱেল মেলন পীনবা লাউথোকখি।

চ্ৰী অমা চুপ্পা চখৱকপা আৰ কে সী এসকী ১০০শুবা মপোক কুমওন থৌৱম লৌশিনবা, মীকোন থাগোনবগী পুংফম অমদি নুমিংসু লাকখি লেপুনা চল্লিবা মঅন্দ্ৰা পুৱক্তুনা। হৌখিবা ওক্টোবৰ ১৩দা ষ্টেট সেণ্ট্ৰেল লাইব্ৰেৰি ইংফালগী হোলদা পাঙথোকখি। থৌৱম অসিদা হান্‌গী আৰ্ট এন্‌দ কলচৰগী কমি্সনৱ এম জয়, অৱিৰম

জয়চন্দ্ৰ শৰ্ম্ম, হান্‌গী প্ৰসিদ্‌ণ্টে আৰ্ট সোসাইটি মণিপুৰ ডা. কেশাম সোবিতা, হান্‌গী আৰ্ট এন্‌দ কলচৰগী দিৱেণ্ডৱনা থৌৱম মপু অমদি বৃগদিৱৰ গৌৱৰ কাপুৰ দি আই জি ২৮–সেক্টৱ অসাম ৱাইফলসনা স্পেসিশল গেণ্ট্ৰি ওইনা শৰুক য়াখি। শিজু–লাংজৱিৰবশিংগী মাজকৈদী শগোল কৰ্মজকী মেৰেটো অমমসু লৈখিবনি। কমিটিটী মেম্বৰে ওইৱিৰা ওজা নাওবৰে বব্‌দে ফলপচৰ আৰ্টিষ্ট অসিদা শেম শাজবা মেমেণ্টো মৱিৰক অথৌইবা লেংবীৱকপশিংগী মফমদা খুদেল তমখি। চিফ গেণ্টনা থৌৱম অসিগী মেৰা চুংংলবা মন্ত্ৰুদা শক্ৰইৱৰা লাইয়েকপা আৰ কে সী এসকী পোৱেট্‌টা লৈ কতুনা ইকায়খুম্বা উংখি। থৌৱম অসিগী শিন লাংলিবা কমিটিটী সেফ্টেৰি আৰ কে ৰুধিমন্তুনা চ্ৰী অমা চুপ্পা পাঙথোক্লকপা আৰ কে সী এসকী পাজিম অমা মীয়ামদা পাথোকখি। লমদম অসিগী অইবশিংনা আৰ কে সী এস শৈখাৰা শৈৱেং ৩৮গী থেমজিৱিৰা লাহিৱিক ‘থোঙেল অমসুং থোছ্‌ৱ’ মিংথোনবা লাহিৱিক অমসু হৌনিৰী মন্ত্ৰুইনা ফোঙখি। মণিপুৰ মশক তাকপনা অমদি পুৱাৱিবু অইববা শত্তম ওইনা উল্লিবা লিজেন্‌দৰি আৰ্টিষ্ট আৰ কে সী এসতা ইকায়খুম্বা উংপা ওইনা অসাম ৱাইফলসনা 'Manipur Mosaic-Tribute to RKCS, Immoral Pride of Manipur' মিংথোনবা স্পেশল ইস্যু অমসু নুমিং অসিদা ফোঙদোকখি। অইবা সৱতচাদ থিয়ান্না গ্লোবেলাইজেশন অমদি ১০০ যৱস জৰ্নি ওফ আৰ কে সী এস হায়ববদিতা টোক অমা তেথি। থৌৱম অসিগা মৰী লৈননা থোঙেল অমসুং থোছ্‌ৱ হায়ৱিবা শৈৱেং লাহিৱিক অসিদা য়াওবা শৈৱেং নিপালখক অইবা মশা–মশানা লাছ্‌কোখি। অইবী উমা ময়েংবম, লাইশ্ৰম ৱোমোলা, কবি তেংত্ৰম অমৰজিৎ, ৰাংলেশ্ৰম নিৱজ্‌ন, বি বি শৰ্ম্ম, ৰাখল হিদ্‌, ঝাইৱাকপম বৃথ অমসু লাহিৱিকয়েংবৱ ভাঙেইনা শৈৱেংশিং পাথোকখি। আৰ কে সী এস বৰ্খ সেণ্টিনাৰি আৰ্ট এগজিবিশনদা এৱাৰ্‌ পীনবা লাউথোকপদা খুদেংবম সদানন্দন্দা মনা লাছ্‌কোখি। চিফ গেণ্টনা শেল ওইনা লূপা লিংশিং ২০ খুংশিমাখি অমদি লেংয়ান ফি অমদি সৰ্টিফিকেটসু হাওনা মনা পীথি। মংশাতাবম সেমসন অমসুং য়ুগ্ৰেপশি উদায়নন্দদা ওনৱেল মেলনসু খুংশিমাখি। শেল ওইনা লূপা লিংশিং ৫/৫ য়াওখি। মনা অসিমক ওজা বি বি শৰ্ম্ম অমদি ওজা থৌ